

Non Imperator, sed Rex) Speculum Saxonicum lib. 3. Artic. 52. Teu-
tonici eligere Regem iure debent: & cum ab Episcopis ad hoc deputatis benedicetur,
& ad sedem in Aquisgranis receptus fuerit, regalem habet dignitatem. Sed hæc
verbis magis quam re differunt. Vide quæ supra ad pag. 31. notata, &
ad Lupold. Bebenpurg. cap. 13.

Bulla sed sigilla.) Hæc differentia ita legitur in Clementina Ro-
mani, De iurejur. in fine. Porro Bulla est sigillum majus, quo in acti-
bus majoris momenti Cæsares uti solebant: quod etiam *Maiestas* dice-
batur, sigilla etiam *Typaria* dicuntur. In veteribus Carolorum & Ot-
tonum diplomatis legimus: *Manu propria subter eam confirmavimus, &*
annulo nostræ impressionis iussimus sigillari, cum tamen ectypon majus sit
vulgari annuli orbe. Bulla dicta, quod signum Cæsaris vel ceræ im-
pressum & capsulæ cuidam ex auro aut plumbo incusum litteris ap-
penderetur, nō aliter sanè quàm olim bullæ pueris prætextatis. Hinc
Bullare, nil est aliud quàm sigillare, apud Petr. Blesensem, & alios.
Arnoldus histor. Slavor. lib. 7. cap. 14. *Et Rex, vade ait, & post modicum*
revertere, & invenies litteras bullatas. Petr. de Vincis epist. 21. lib. 1. *Existens*
ipse bullator, & scriptor, & forsitan numerator. *Nec aliunde dicti Doctores*
Bullati, quam quod eiusmodi litteris suæ docturæ sigillatis, absque le-
gitimo examine & promotione, nitantur. Ut autem in quotidianis
& promiscuis rebus Cæsares sigillo, annulo, typario utebantur, in
gravioribus bulla: ita in maximis & gravissimis bulla aurea, ut in pri-
vilegiis & concessionibus maximi momenti, quas Principibus vel
Præsulibus aut Collegiis darent; aut in pragmaticis sanctionibus ad
totum Imperium & posteritatem pertinentibus. Qualis est illa no-
bilissima Caroli III. quæ *ἡ χρυσὴ Bulla* vocatur. Cujus de-
scriptionem si addidero, neque ab hoc loco alienum quidquam, neq;
lectori ingratum (puto) fecero. Sunt autem verba cujusdam Pilei
Cardinalis ab Urbano Papa VI. in Germaniam missi Anno 1379.
attestantis se vidisse & tenuisse quasdam literas patentes bonæ me-
moræ Karoli Imp. Rom. tūc librū illum Aureæ Bullæ, quem ita
describit, *Prædictus liber, erat scriptus in pergameno in 24. foliis, cum cooper-*
tura grossa, in quo erant scripta diversa negotia sacrum Imperium & Electores
eiusdem tangencia: qui quidem liber transfixus erat cum filis sericis glauci & rubei
coloris involutis, cum bulla seu sigillo aureo rotundo Imperiali appendente, in cuius
uno latere apparebat figura Imperialis in maiestate sedens, cum Corona Imperiali
in capite,